

LEADER

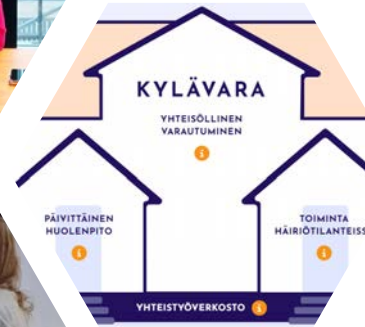
Ylä-Savon

Veturi

*Ylpeästi
yläsavolainen*

Veturitiedote

Iisalmi Keitele Kiuruvesi Lapinlahti Pielavesi Sonkajärvi Vieremä

Tervetuloa kevätkokoukseen

YLÄ-SAVON VETURIN KEVÄTKOKOUS

TIISTAINA 12.5.2026
KLO 13 (kahvit klo 12.30)

Ylä-Savon ammattiopisto
Opetusravintola Oppimestari
Asevelikatu 4, Iisalmi

MAHDOLLISUUS OSALLISTUA ETÄNÄ

*Ylpeästi
yläsavonveturi*

Kehittämisyhdistys Ylä-Savon Veturin kevätkokous järjestetään
Ylä-Savon ammattiopiston Opetusravintola Oppimestarissa
(Asevelikatu 4, Iisalmi)
tiistaina 12. toukokuuta klo 13.00

Kokoukseen on mahdollista osallistua myös Teamsilla.
Kahvia on tarjolla 12.30 alkaen.

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat eli
vahvistetaan tilinpäätös ja toimintakertomus.

Tarjoilujen järjestämiseksi pyydämme ilmoittautumista 30.4. mennessä
sähköpostilla sanna.ronkko@ylasavonveturi.fi tai 040 567 2760.
Teams-linkki lähetetään etäosallistumisesta ilmoittaneille edellisenä päivänä.

Tervetuloa!

*Kokoukseen ovat tervetulleita Veturin jäsenet
sekä kaikki maaseudun kehittämisestä kiinnostuneet.*

Leadereita – onko meitä tulevaisuudessa?

Euroopan Unionin seuraava CAP-kausi (yhteinen maatalouspolitiikka) starttaa vuoden 2028 alussa. Mukanaan se tuo suuria muutoksia myös Leader-toimintaan.

Muutos ei ole toki ajassamme uutta. Pikemminkin se on vallitseva asioiden olemus. Parhaimmillaan se virkistää kevätpuhurin lailla ja saa pohtimaan asioita sekä ilmiöitä tuoreesti ja innoittavasti. Syntyy innovaatioita ja tapoja tehdä toisin. Joskus jopa aikaisempaa paremmin.

Näin toki täydellisessä maailmassa. Epätäydellisessä maailmassamme tuleva rahoituskausi sisältää merkittäviä epävarmuustekijöitä. Tällä hetkellä näyttää ilmeiselle, että aikaisemmin EU:n jäsenmailleen osoittamassa tuessa ollut ”korvamerkintä” Leader-työhön poistuu. Tämä tarkoittaa päätöksenteon siirtymistä EU-rahoituksen osalta kansalliseen hallintaan ts. eduskuntaan.

Näkymätön nihilisti (kaikotkoon hän nopeasti ja kauas) supattelee korvaani huolestuttavaa mutinaa: ”Maaseutu tyhjenee, palvelut karkaavat ja keskittäminen on pelin henki”. Ja tottahan tuo hupattaa, tätä on nähty. Näin on kehityksen kaari kulkenut.

Kaikuuko reuna-alueiden korprien kuiske kansallisen päätöksenteon ytimeen vai hukkuneeko metron kohinaan ja kehäteiden kalskeeseen?

Mutta vielä täällä henki kuitenkin pihisee! Ihmiset yrittävät. Kuka metsää, kuka karjaa tai viljaa. Vilkkaimmat kaikkia.

Puhumattakaan laajasta joukosta ihmisiä, jotka eivät harjoita mitään edellisistä, mutta ovat ja elävät maaseudulla elättäen itsensä muilla keinoin. Pendelöivät päivätöissä tai innovoivat palveluja maaseudun ja kaupunkilaistenkin tarpeisiin. Elävöittävät ja ylentävät ihmisten arkea sekä juhlaa yhdistystoiminnan avulla.

Tätä elämäntapaa ja kehitystä Leader-ryhmät kautta maan ovat olleet mahdollistamassa vuosikymmeniä. On tuettu yhteisöllisyyttä, parannettu viihtyvyyttä. Mahdollistettu yrittäjyyttä ja luotu työpaikkoja. Myös nuoria on saatu mukaan Nuoriso Leaderin toimintaan.

Kysynkin, toki vielä vastauksia odottamatta, kannattaako näin hyvin toimivaa separaattoria viedä joutilaana metallinkeräykseen?

Sen mukana matkaisi sulattamoon suuri määrä paikallista, alueen asukkaista kurottuvaa tietoa, taitoa ja osaamista. Vuosien myötä karttuneet verkostot ja jalostunut hankeosaaminen höyrystyy metallisulatossa lämpösäteilynä ilmaan.

Älkäämme vaipuko kuitenkaan synkkyyteen tuntemattoman edessä! Maaseutu on läpi kirjoitetun historian toiminut yhteiskunnan tukena ja turvana. Sen vakaana tukivartena. Kun aikamme aallokot lyövät lujaa ja tyrskyissä lymyää karikoita, pitäkäämme maaseudun sydän sykkeessä. Tavalla jos toisellakin. Työ maaseudun puolesta jatkuu ja tekijäänsä neuvoo.

Jukka Mulari
hallituksen puheenjohtaja

YLÄ-SAVON VETURIN HALLITUS 2026

	VAR SINAINEN JÄSEN	VARAJÄSEN
KIURUVESI	JUKKA MULARI (pj), yhteisö	PAULIINA NUUTINEN, yhteisö
PIELAVESI	PIPPA POUSSU, asukas	KATI NISKANEN, asukas
IISALMI	KAISA KIISKINEN, asukas	SOINTU KARSTU, asukas
LAPINLAHTI	PAULI LYYTINEN, yhteisö	IRINA VAMMELVIRTA, yhteisö
KEITELE	SARI ANDERSSON, julkisyhteisö	JOUKO PAANANEN, julkisyhteisö
KIURUVESI	ELISA PÄÄKKÖNEN, asukas	SISKO PIIPPO, asukas
VIEREMÄ	TIINA HYVÖNEN, yhteisö	MATTI LUOSTARINEN, yhteisö
LAPINLAHTI, kiertävä	ANNE KUMPUSALO-VAUHKONEN, julkisyhteisö	MINNA RISSANEN, julkisyhteisö
SONKAJÄRVI, kiertävä	MERJA TUOVINEN, julkisyhteisö	PIRJO RÖNKKÖ, julkisyhteisö

Kuvassa Ylä-Savon Veturin hallituksen jäseniä ja Veturin työntekijöitä vas.reunasta: Jukka Mulari (pj.), Elisa Pääkkönen, Tiina Hyvönen, Sari Andersson, Kaisa Kiiskinen, Anne Kumpusalo-Vauhkonen, Sanna Rönkkö (hankeneuvoja), Minna Partanen (toiminnanjohtaja), Pippa Poussu ja Pauli Lyytinen.

Leader-tuki turvataan ensi sijassa yritysten ja elinkeinojen kehittämishankkeille 2026

Leader-rahoituksen suuri kysyntä jatkuu Ylä-Savossa. Samaan aikaan Ylä-Savon Veturin myöntövaltuus kuitenkin pienenee. Ylä-Savon Veturin hallitus päätti 16.4.2026 kokouksessaan, että Leader-tukimahdollisuus turvataan ensi sijassa yritysten ja elinkeinojen kehittämisen hankkeille. Yritysten investointituissa painottuvat liikevaihdon määrä ja kasvu sekä työllisyyttä edistävät toimenpiteet. Myös yritystoiminnan vaikuttavuutta alueelle laajemmin arvioidaan.

Vuodelle 2027 varataan Leader-tukea 50 000 euroa yhdistysten turvallisuutta parantaviin hankkeisiin. Näille hankkeille tukiprosentti on 80.

Hakuaikataulut 2026

Hakemus oltava Hyrrässä	Hallituksen käsittely
19.4.	4.6.
16.8.	24.9.
20.9.	29.10.
18.10.	3.12.

Leader-tukiin on jatkuva haku. Käsittelemme valmiit hakemukset hallituksen kokousaikataulujen mukaisesti. Tuen hakijan tulee olla aina yhteydessä Ylä-Savon Veturiin ennen hakemuksen jättämistä Hyrrä-asiointipalveluun.

Huomioi, että hakemus käsitellään Veturin hallituksessa vain, mikäli se on valmis eli kaikki selvittävät asiat ja liitteet löytyvät asianmukaisesti Hyrrän hakemuksesta sekä liitteistä. Hakemus tulee vireille, kun hakija palauttaa sen Hyrrä-palvelussa.

HUOM!
**Tuen hakijan tulee olla aina yhteydessä
Ylä-Savon Veturiin ennen hakemuksen jättämistä
Hyrrä-asiointipalveluun.**

Opintomatka teemahaku 2026

OPINTOMATKA-TEEMAHAKU

 KENELLE? <p>Yleishyödylliset yhdistykset, järjestöt, seurat. Kunnat eivät voi hakea.</p>	 HAKIJAN TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN <p>Hallituksen jäsenille. Opintomatkan tarkoituksena on hakijan toiminnan kehittäminen. Haetaan uutta osaamista, ideoita toimintaan tai yhteistyökumppaneita.</p>	 TUKIPROSENTTI <p>70 % kokonais-kustannuksista. Matkat, majoitus, kohdekulut kuten asiantuntija- ja osallistumismaksut.</p>
 PALJONKO? <p>Maksimikustannukset 8 000 € Minimikustannukset 2 500 €</p>	 MILLOIN? <p>Hakemus valmiina Hyrrä-asiointipalvelussa 16.8.2026. Veturin hallituksen käsittely 24.9.2026.</p>	 MITEN? <p>Lue tarkemmat ohjeet kotisivuilta: ylasavonveturi.fi/ Pienhankkeet</p> <p>Ota yhteys Ylä-Savon Veturiin, neuvomme mielellämme lisää!</p>

www.ylasavonveturi.fi Lisätiedot Sanna Rönkkö, 040 567 2760
sanna.ronkko@ylasavonveturi.fi

LEADER Ylä-Savon Veturi Euroopan unionin tuella

Vuoden 2026 OPINTOMATKA-TEEMAHAKU on auki. Ota ideasi kanssa ensin yhteyttä, niin selvitetään sen tukikelpoisuus heti. Saat myös ohjeet ja asiakirjapohjat tarvittavista liitteistä.

Opintomatkan tarkoituksena on hakijan toiminnan kehittäminen. Se on suunnattu vastuuhenkilöille, kuten hallituksen jäsenille. Haetaan uutta osaamista, ideoita toimintaan tai yhteistyökumppaneita.

Kustannuksista:

- Maksimikustannukset 8 000 € (sis. alv:n).
- Minimikustannukset 2 500 € (sis. alv:n)
- Kustannusarviolomakepohjan saat Ylä-Savon Veturin hankeneuvojalta

Tukea voivat hakea yleishyödylliset yhdistykset, järjestöt ja seurat. Kunnat eivät voi hakea. Hakemuksen tulee olla valmiina Hyrrä-asiointipalvelussa viimeistään 16.8.2026. Veturin hallitus käsittelee hakemukset kokouksessaan 24.9.2026.

Olethan aina ensin yhteydessä Veturiin! Autamme hakemuksen valmistelussa!

Lisätietoja: hankeneuvoja Sanna Rönkkö
040 567 2760, sanna.ronkko@ylasavonveturi.fi

Leader 30 vuotta -juhlavuosi

Paluu Veturin juurille la 15.8.2026

Tänä vuonna Leader-toimintaa on ollut Suomessa jo 30 vuotta. Juhlavuosi näkyy mm. sosiaalisen median kampanjana Facebookissa ja Instagramissa, kun 53 Leader-ryhmää ympäri Suomen postaavat vuoroviikoin Leader-toiminnan helmiä. Postaukset löydät somesta helpoiten hakemalla #LeaderSuomi30v.

Tiesitkö, että Ylä-Savon Veturin ensimmäinen toimisto sijaitsi Aittokoskella Sonkajärvellä, silloisen Aluekehityssäätiön tiloissa?

Juhlavuoden merkeissä vierailemme Leader-kohteissa Sonkajärvellä ja teemme myös paluun Veturin juurille lauantaina 15.8.2026. Olet lämpimästi tervetullut mukaan!

Varaa siis jo päivä kalenteriisi. Tarkempi ohjelma ja ilmoittautumisohjeet ovat tulossa, seuraa ilmoitteluaamme.

Leader-toimintaa Suomessa jo vuodesta 1996!

Leader-toiminnan tuloksena on aikaansaatu useita kymmeniä tuhansia uusia työpaikkoja ja uusia yrityksiä sekä tehty kymmeniä miljoonia talkootunteja yhteiseksi hyväksi. Työ on ollut pitkäjänteistä oman alueen kehittämistä.

Suomessa on
53
Leader-ryhmää

Juhlavuoden kunniaksi viestikapula kiertää jokaisessa ryhmässä, ja kukin alue juhlistaa tätä merkittävää taivalta omalla, ainutlaatuisella tavallaan.

Kaikille avoin Pohjois-Savon Kestävät kylät - hankkeen opintomatka

Tule kokemaan upea Mustinmäki yhdessä muiden kylien kanssa! Pohjois-Savon Kestävät kylät -hanke järjestää opintomatkan kauniiden maisemien keskellä sijaitsevalle Mustinmäelle **lauantaina 23. toukokuuta**. Mustinmäen maisemat ovat saaneet myös valtakunnallista tunnustusta.

Päivän aikana tutustumme Mustinmäen maisemiin, perinteisiin ja Orinoron vaikuttavaan rotkoon! Kuulemme myös kylätarinoita, ajatuksia ja kyläkuulumisia. Entä minkälaista kädentaitoa kylältä löytyykään? Kuulemme mielellämme myös, mitä sinulle ja kotiseudullesi kuuluu, ja minkälaisia ajatuksia päivän kokemukset herättävät.

Voit valita toisen kahdesta elämyksestä:

- Orinorokierros: noin 2 km tarinallinen kävely vaihtelevassa maastossa (huomioi kengät ja varustus, maasto on ajoittain hankala)
  - Paikallinen luonnonmateriaalityöpaja (mm. risukudontaa ja ”rotkohenkien” maalausta)
- Kaikki ovat tervetulleita mukaan. Vietetään rento ja mukava päivä yhdessä! Opintomatkan järjestävät Pohjois-Savon Kestävät Kylät -hanke sekä Mustinmäen kyläyhdistys ry.

Matka on osallistujille maksuton. Siihen järjestetään kuljetus, joka lähtee Iisalmen ABC Marjahaasta klo 8.00. Osallistujille tarjotaan myös lounas.

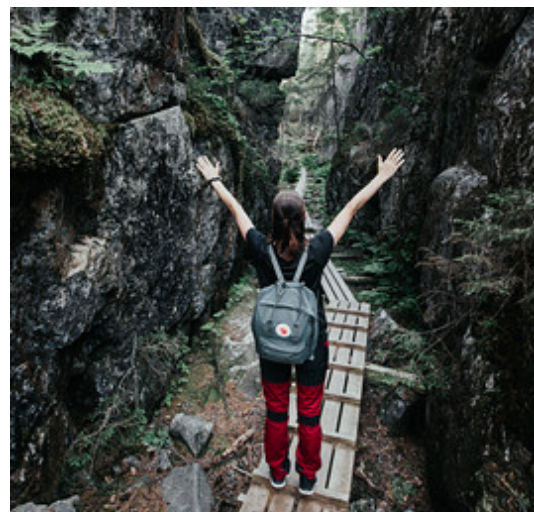
Lisätietoja: kyläkehittäjä **Stefan Lecler**, 050 540 5197, stefan.lecler@kalakukkory.fi

**Ilmoittaudu mukaan alla olevasta linkistä tai käyttämällä
QR-Koodia:**

<https://forms.office.com/e/HvJmeX0Xa1>

Eiköhän nähdä toukuussa!

Orinoron rotko. Kuvat: Kehitysyhtiö SavoGrow Oy

Opintomatka mustinmäen maisemiin - Opintomatkan ohjelma:

La 23.5.2026 klo 11:00 alkaen

Mustinmäentie 83, 79100 Leppävirta

Opintomatkan ohjelma:

- 11:00 Tervetuloa Mustinmäelle + lounas
- 12:15 Perinnenäyttely Mustinmäen kylätalolla
- 13:00 Elämysohjelmaa: Valittavana rotkokävely TAI Luonnonmateriaalityöpaja
- 15:30 Lopputunnelmia & kahvitus kylätalolla
- 16:15 Bussikyydit kotiin

Bussikuljetuksen aikataulu:

Meno

- 8:00 Lähtö: Iisalmi, ABC Marjahaka
- 8:30 Lapinlahti, Matin ja Liisan asema
- 9:00 Siilinjärvi, linja-autoasema
- 9:30 Kuopio, Kaupungintalo (maljalahden kadun pysäkki)
- 10:45 Mustinmäki, Leppävirta

Paluu

- 16:15 Lähtö Mustinmäeltä
- 17:15 Kuopio, Kaupungintalo
- 18:00 Siilinjärvi, Linja-autoasema
- 18:30 Lapinlahti, Matin ja Liisan asema
- 19:00 Iisalmi, ABC Marjahaka

YheS – Yhdessä Ylä-Savossa -hanke

Kehittämisyhdistys Ylä-Savon Veturi ry jatkaa nuorten demokratiakasvatusta Ylä-Savossa uudella Nuoriso-Leader-hankkeella.

Yhdessä Ylä-Savossa eli YheS -hankkeen tavoitteena on kehittää nuorten vuorovaikutustaitoja ja osallisuutta sekä lisätä heidän vaikuttamismahdollisuuksiaan ja vastuullisuuttaan Ylä-Savossa. Hankkeen vaikuttavuudella pyritään edistämään nuorten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä, yhteistä toimintaa, tiedon jakamista ja tavoitteiden saavuttamista yhdessä.

Hankkeessa jatketaan ja kehitetään edellisen hankkeen aikana aloitettua Nuoriso-Leader rahoitusmallia ja nuorten vaikuttamistoimintaa. Nuoria kannustetaan ja tuetaan vaikuttamaan Ylä-Savon alueen asioihin.

Kohderyhmänä ovat 13–25-vuotiaat, erityisesti toisen asteen opiskelijat. Toteutusalueena on Ylä-Savo ja toimintaa voidaan laajentaa myös Ylä-Savon ulkopuolelle, esimerkiksi verkostoitumis- ja tutustumismatkojen muodossa sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

YheS-hankkeessa kehitetään:

- Vaikuttajaryhmän toimintaa
- Nuoriso Foorumien järjestämistä
- Nuorten vaikuttamis- ja osallistumistaitoja
- Yhteistyötä Pohjois-Savon Nuoriso-Leaderin kanssa

Toivomme kuntien nuorisotoimijoiden aktiivista osallistumista hankkeessa järjestettäviin tapahtumiin, nuorten innostamiseen, tiedottamiseen sekä yhteiseen ideointiin alueemme nuorten toiveita kuunnellen.

“Hankkeessa luodaan nuorille monipuolisia mahdollisuuksia vaikuttaa ja osallistua yhteisönsä päätöksentekoon, kehitetään nuorten viestintä- ja johtamistaitoja sekä vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa.”

Iida Kainulainen
Nuorisoaktivaattori
puh. 040 190 5653
iida.kainulainen@ylasavonveturi.fi

Nuoriso-Leader-rahoituspäätökset

- Nuorten kaveriporukka halusi järjestää opiskelijoille maksuttoman elokuvatapahtuman Absolute Cinema-tapahtuman YSAO:n auditoriossa, Porukan tavoitteena oli parantaa nuorten viihtyvyyttä koululla ja parantaa yhteishenkeä sekä ryhmäytymistä eri alojen opiskelijoiden kesken. Nuoriso Leader tukea myönnettiin 245 € elokuvalisenssiin.
- Pielaveden 3D-yrittäjäryhmä hankkii 3D-tulostimen 4H-yrittäjien yhteiskäyttöön. 3D-tulostin avaa uusia mahdollisuuksia tuotekehitykselle ja laajentaa yrittäjien osaamista. Yhteiskäyttö mahdollistaa kustannustehokkuuden ja monipuolisen hyödyntämisen eri yritysideoissa. Tukea myönnettiin 500 € 3D-tulostimen ja filamenttien hankintaan.
- Vieremäläinen Punainenlanka -yritys investoi toimintaansa hankkimalla ompelukoneen, joka parantaa tuotannon laatua ja nopeutta. Yritys valmistaa tuotteita kierrätetyistä materiaaleista, jotka vaativat enemmän tikkejä ja voimaa. Tukea myönnettiin 382 € ompelukoneen ja koneen muihin osiin.
- Varpasen kylän nuoret treenaavat aktiivisesti kylän omalla kuntosalilla, jossa kokoontuu joukko eri lajien harrastajia. Nuorten aloitteesta kylän yhteiskäytössä olevalle kuntosalille hankitaan hyppyboxi, joka palvelee kaikkia kyläläisiä. Nuoriso-Leader tukea myönnettiin 215 € hyppyboxiin.

Vuonna 2025

Kokouksia
6

Hakemuksia
17

Rahoitusta
6 664€

Hae nuoriso-Leader rahaa omiin
projekteihin, tapahtumiin,
yritystoimintaan!
www.ylasavonveturi.fi

Nuoriso-Leader-raham avulla nuorilla on
mahdollisuus vaikuttaa oman alueensa
viihtyvyyteen ja elävöittämiseen.

Yhteystiedot

040 190 5653

iida.kainulainen@ylasavonveturi.fi

@nuoriso.ylasavo

@nuorisoleader_ylasavo

@nuorisoleader_ylasavo

SEURAA MYÖS
SOMESSA!

Koonto 2.0 -hanke tukena ESR+ -rahoituksen hakemisessa ja hankkeiden toteuttamisessa

Koonto 2.0 -hanke tarjoaa tukea ESR+ kansalaistoimijalähtöisen kehittämisen rahoituksen hakemiseen sekä hankkeiden toteuttamiseen. Tavoitteena on helpottaa yhdistysten mahdollisuuksia käynnistää ja viedä eteenpäin vaikuttavia kehittämishankkeita.

Esimerkiksi Ylä-Savossa juuri käynnistynyt uusi Sawon Tassujen hallinnoima Koko perheen voimaa tassuista –hanke on osa kansalaistoimijalähtöisen kehittämisen rahoituksen hankeperhettä. Kuvassa olemme hankkeen aloitustapaamisessa. Kannattaa tutustua hankkeen toimintaan Iisalmen ja Vieremän alueella www.sawontassut.fi-verkkosivuilla.

Seuraava ESR+ kansalaistoimijalähtöisen kehittämisen rahoitushaku on avoinna 13.4.–13.5.2026. Lisätietoja www.eura2021.fi-verkkosivujen hakuilmoituksissa.

Lisäksi järjestämme hankehallinnoinnin koulutuksen yhteistyössä Savonian kanssa 7.5.2026. Koulutus tarjoaa käytännön tukea hankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen. Ilmoittautuminen koulutukseen Koonto-hankkeen verkkosivuilla.

**Kysy lisää: hankepäällikkö Tuomas Puustinen
tuomas.puustinen@pssotu.fi ja puh. 050 541 5188**

**Lue lisää Koonto –hankkeesta ja rahoitetuista hankkeista osoitteessa
www.pssotu.fi/koonto-hanke-2-0/**

Lauantaina 13.6. juhlietaan kyliä

Ilmoita oman kyläsi tapahtuma Suomen Kylien verkkosivuilla olevalla lomakkeella:

www.suomenkylat.fi/ilmoittautuminen

Avoimet Kylät -tapahtuman järjestämisen tueksi Suomen Kylien verkkosivuilla on tarjolla erilaisia materiaaleja.

Sivuilla on myös infovideo Avoimet Kylät -tapahtuman järjestämisestä, sekä koulutusvideo ja muita ohjeita Canvan käyttöön. Canvalla on helppo tehdä somessa jaettavia tapahtuma-mainoksia.

www.suomenkylat.fi/materiaalit

Oletko valmis kokemaan unohtumattoman päivän täynnä paikallista kulttuuria, yhteisöllisyyttä ja ainutlaatuisia elämyksiä? Avoimet Kylät -päivä kutsuu kyläyhdistykset, paikalliset toimijat ja aktiivit avaamaan ovensa ja esittelemään kylien elämää.

Mitä kaikkea voi järjestää?

- Kyläkerroksia ja historiakävelyitä
  - Paikallisia markkinoita ja kirpputoreja
  - Työpajoja ja käsityönäytöksiä
  - Musiikkia, kulttuuria ja esityksiä
  - Urheilu- ja liikuntatapahtumia
- ...ja vaikka kylärallia, bingoa, ponitalutusta tai herkkutoreja!

**Suomen Kylät
Finlands Byar**

**Tee Avoimet kylät -tilaisuudestasi heti tapahtuma Facebookiin,
niin saat sille lisää näkyvyyttä!**

Avoimet Kylät löydät somesta aihetunnisteilla (ja käytä näitä myös itse tapahtumasi julkaisuissa): #avoimetkylät #ylpeydelläkylästä #TeeSeKylillä

Tapahtuman järjestävät yhteistyössä paikalliset yhdistykset, kylät, Suomen Kylät ry, Pohjois-Savon kylät ry ja Leader-ryhmät.

Yhteisöjen oma varautumisen työkalupakki: Kylävara

Kylävara on yhteisöllistä huolenpitoa ja varautumista. Sitä, että paikallisessa yhteisössä pidetään huolta niistä, jotka tarvitsevat apua ja tukea – ja osataan toimia yhdessä, kun jotain poikkeuksellista tapahtuu.

Kylävara.fi-verkkosivustona toteutettu työkalupakki tarjoaa tietoa ja käytännön ohjeita paikallisen varautumis- ja turvallisuustyön tueksi. Tieto siitä, miten häiriötilanteissa toimitaan, lisää myös turvallisuuden tunnetta.

Avatkaa kylävara.fi, kun tarvitsette ohjeita ja materiaaleja siihen, miten kylässänne voidaan

- vahvistaa yhteisöllisyyttä, turvallisuuden tunnetta ja henkistä kriisinkestävyttä
  - pitää huolta niistä, jotka tarvitsevat apua ja tukea
  - varautua etukäteen erilaisiin häiriöihin, kriiseihin, onnettomuuksiin ja poikkeusoloihin
  - toimia, kun häiriötilanteet pitkittyvät ja 72 tunnin kotivara ei enää riitä
- vahvistaa varautumisyhteistyötä kunnan, pelastuslaitoksen ja muiden toimijoiden kanssa.

2G-verkkojen sulkeminen: varaudu ajoissa!

2G-verkkojen (GSM) ylläpitovelvoite päättyy 31.12.2029, minkä jälkeen teleyritykset voivat sulkea verkkonsa.

Vaikka 2G-verkossa liikkuu varsin vähän dataa, on se edelleen käytössä monissa sellaisissa laitteissa, joita ei välttämättä tule ajatelleeksi:

- erilaiset etämittarit (vesi- ja sähkömittarit), ohjauslaitteet, hälytysjärjestelmät, turvarannekkeet, valvonta- ja riistakamerat, maksupäätteet ja vanhat puhelimet.

Myös osa 4G-verkossa toimivista vanhemmista laitteista saattaa tukeutua 2G:hen, jolloin kaikki nykyiset palvelut eivät jatkossa toimi.

Nyt olisikin tärkeää kartoittaa kaikki käytössä olevat laitteet ja järjestelmät ja selvittää, mitkä niistä ovat yhteydessä mobiiliverkkoon, ja millä teknologialla. Erityisesti pitkäikäiset laitteet, kuten erilaiset automaatiojärjestelmät, hälyttimet ja mittarit kannattaa tarkistaa. Jos uusi laite otetaan käyttöön nyt, ja sen elinkaari on yli viisi vuotta, on syytä tarkista, että se tukee uudempia verkkoteknologioita, vähintään 4G:tä ja VoLTE-yhteyksiä – muuten laite vanhenee ennen aikojaan.

Vaikka 2G-verkon sulkemiseen on vielä aikaa, ei valmistautumista kannata lykätä viime metreille. Mitä aiemmin laitteiden päivitykset tehdään, sitä paremmin välttyään kiireeltä ja mahdollisilta palvelukatkoilta. Siirtyminen uudempiin mobiililaitteisiin tarjoaa samalla mahdollisuuden päivittää vanhat ratkaisut tehokkaampiin, turvallisempiin ja energiatehokkaampiin teknologioihin.

Tarkista laitteiden toimivuus 4G-/5G-verkoissa ja mahdolliset päivitystarpeet suoraan teleyritykseltäsi tai palveluntarjoajaltasi.

Leader-rahoituksen valmistelu ohjelmakaudelle 2028 - 2034

EU-komissio on julkaissut esityksensä uudeksi pitkän aikavälin rahoituskehikseksi (MFF) ajalle 2028–2034. Euroopan yhteinen maatalouspolitiikka on historiallisen suuren mullistuksen alla. Maaseudun kehittäminen, kalatalous, aluekehittäminen ja maataloustuet sekä sisäasiainrahasto yhdistyvät saman kokonaisuuden eli yhden rahaston alle. Maaseudun kehittämiseen kohdistuva rahoitus on merkittävästi vähenemässä, ja Leader-toiminnan asema EU-tason asetuksissa muuttuu.

Leader on ollut pakollista jäsenmaille 30 vuoden ajan ja siihen on Suomessa käytetty Komission määräämän pakollisen minimin verran rahoitusta, 5 % maaseuturahoituksesta. **Jatkossa EU:n jäsenmaat päättävät itse Leader-toiminnan rahoittamisen laajuudesta. Leader-rahoituksen jatkumisesta päättäminen siirtyy siis Suomessakin kotimaiseen päätöksentekoon.**

Valtioneuvoston kanslia on asettanut työryhmän valmistelemaan Suomen tulevan ohjelmakauden hallintomalliesitystä. Esitys tulee tehdä jo toukokuun 2026 loppuun mennessä. Kansallisesti hallintomallia ryhdytään käsittelemään todennäköisesti syksyllä. Suomen kansanedustajavaalit hidastavat hieman uuden ohjelmakauden valmistelua, mutta valmistelua tehdään koko ajan eri ministeriöissä. Jatkossa tulee olemaan siis yksi EU-kumppanuusrahasto, jota toteutetaan yhdellä kansallisella suunnitelmalla (NRP).

Maaseudun kehittäminen tulee turvata harvaan asutulla ja ydinmaaseudulla!

Tulevan ohjelmakauden yksi painopiste tulee olemaan kokonaisturvallisuuden ja huoltovarmuuden vahvistaminen. Leader-toiminnalla näitä teemoja edistetään ja on edistetty aina. Kokoontumistilojen varustelua häiriötilanteisiin sekä lähiensiavun turvaamista sydäniskureilla on tuettu jo kahdella ohjelmakaudella. Turvallisuuden tunteen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistaminen lisää yksilöiden kykyä toimia erilaisissa häiriötilanteissa. Tämä on Leader-toiminnan perustaa, jota on tehty Ylä-Savossakin jo lähes 30 vuotta. Nyt on aika vaikuttaa kansanedustajiin ja maakunnan päättäjiin, jotta maaseudun asukkaiden ääni kuuluu jatkossakin! Maaseutu on huoltovarmuuden sydän!

Leader-toiminnan vaikuttavia tuloksia

Leader-ryhmät aktivoivat, rahoittavat, tiedottavat, jalkauttavat ja toimivat. Leader-toimintatapa on kustannustehokasta ja sen osumatarkkuus on hyvä. Leader onkin kuntien tärkein rahoituskumppani. Toista vastaavaa tukivälinettä ei ole.

Jokainen kuntaeuro tuo alueelle lisää kehittämistä seitsemän euron edestä, kun mukaan lasketaan EU:n ja valtion raha sekä yksityinen raha. Leader-rahoitus saa kunnissa liikkeelle yritysrahoitusta, vapaaehtoistyötä ja yhdistysten omarahoitusta.

KEHITTÄMISYHDISTYS YLÄ-SAVON VETURI RY

Antinkatu 10, 74120 IISALMI

Tavoitat meidät parhaiten puhelimitse tai sähköpostilla.

- p. 040 760 7173, toiminnanjohtaja Minna Partanen
p. 040 567 2760, hankeneuvoja Sanna Rönkkö
p. 040 190 5653, nuorisoaktivaattori Iida Kainulainen
p. 040 660 2887, viestintäsuunnittelija Jaana Rissanen
Puheenjohtaja Jukka Mulari p. 040 637 3873

info@ylasavonveturi.fi tai
etunimi.sukunimi@ylasavonveturi.fi

Ylä-Savon Veturi

ylasavonveturi
nuorisoleader_ylasavo

www.ylasavonveturi.fi
www.maaseutu.fi/alueet/pohjois-savo/
www.maaseutu.fi

LEADER

Ylä-Savon
Veturi

Euroopan unionin
osarahoittama

LEADER

Ihmisten kokoisille ideoille!